

VŠR

Visoka šola za
računovodstvo in finance

[PRIRUČNIK]

Knjiženje primitka materijala na zalihu

U razdoblju zaključnih računa, vrijeme je neprijatelj uposlenicima u računovodstvu. Da li je to zaista potrebno?

U priručniku predstavljamo kako pravilno knjižiti primitak materijala na zalihu, tako da cjelokupni proces bude pravilno iskazan u računovodstvenim knjigama i odmah na raspolaganju za pripremu informacija.

Prije dosta godina, kada sam još vodio računovodstveni servis, jedna me je stranka pitala zašto pravimo takvu znanost od bilanci: **»Pritisneš gumb i sve iziđe van samo od sebe!«.**

Osjećao sam se kao bik kojem pred nosom mašu crvenom krpom!

Nakon nekoliko godina uvidio sam da nije bio u krivu. Van iziđe samo od sebe ako imamo sređeno knjigovodstvo.

To znači da, pored odlično osposobljenih knjigovođa, moraš koristiti prave **modele knjiženja**. Nepotreban ručni rad posljedica je nesređenog knjigovodstva.

Da li knjižite materijal na osnovu primljenih računa?

Kako knjiži većina?

300 - Vrijednost sirovina i materijala po obračunima dobavljača

(1a) 100

220 - Krat. obv. (dugovi) do dobavljača u državi

(1) 122

160 - Krat. potr. za ulazni PDV

(1b) 22

309 - Obračun nabavke sirovina i materijala

(2) 100

310 - Zalihe sirovina i materijala u skladištu

(2) 100

Knjiženje primitka materijala na osnovu računa rizičan je čin.

Prikazani način knjiženja dovodi do nepovjerenja u računovodstvo. To je potvrdila direktorica jedne veće tvrtke, koja mi je nekoć rekla:

“*Kako da vjerujem računovođi koji u evidencijama nema zalihe trupaca? Kada pogledam kroz prozor, vidim do vrha napunjeno skladište.*”

Naravno, dobavljači nisu poslali račune za dostavljeni materijal.

Tijekom svoje bogate prakse, mnoge računovođe su mi se pohvalile kako imaju dobro sređeno računovodstvo zaliha, jer su postigli to da im dobavljači ažurno šalju račune.

Takva „higijena“ krajnje je sporna, pa čak i štetna u vrijeme kada se većina suočava s problemom likvidnosti.

Znate kako je, što kasnije dobiješ račun, kasnije ga platiš ...

Što se događa ako proizvodnja treba materijal prije nego što dođu računi?

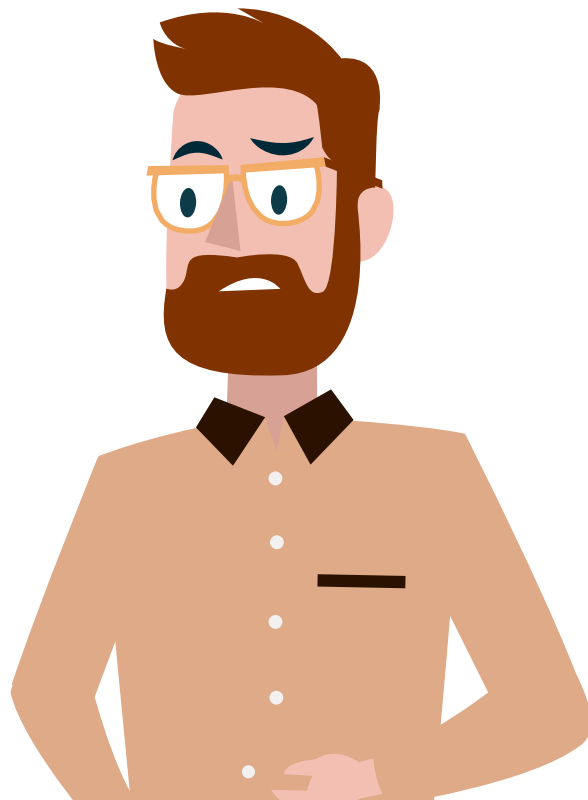
Neki se spašavaju sa jednostranim knjiženjima. Protuknjiženja rade tek onda kada dobiju račune.

Drugi knjiže potrošnju. Računar prenosi i negativne zalihe materijala. »Izravnat će se to kada dođu računi,« kažu.

A što ako u međuvremenu direktor želi izvješće? Tada na red dolaze ručne popravke.

Neprijmjereno knjiženje računovođe može dovesti u teškoće.

Zbog krize i izvanrednih mjera direktor treba **prave** informacije **odmah**.

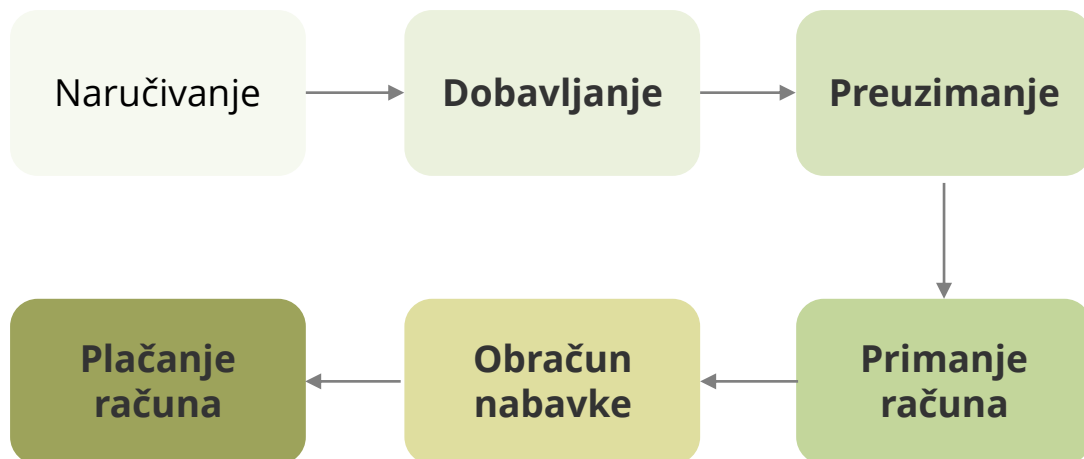

Kako **pravilno**
uknjižiti primitak
materijala?

Nešto knjigovodstvene higijene može nam uštedjeti jako puno vremena pri praćenju materijala.

Preporučujem da svaki materijalni knjigovođa poznaje postupak nabavke materijala.

U nastavku pogledajmo svaki postupak posebno.

Naručivanje

Proces naručivanja sastoji se od oblikovanja i posredovanja narudžbe dobavljaču. Ovisno od vrste, količine i vrijednosti narudžbe, vršimo različite oblike naručivanja. Oblikovanje narudžbe može se izvršiti na osnovu formalnih postupaka. Možemo koristiti potpuno neformalne kanale, kada korisnici usmeno javljaju potrebe ili čak i sami oblikuju narudžbu.

Određivanje cijene materijala u fazi oblikovanja narudžbe važno je za kasnije računovodstveno knjiženje materijala.

Narudžbu oblikujemo u obliku **nabavnog naloga**. Šifra nabavnog naloga omogućuje praćenje cjelokupne faze nabave. Na osnovu nabavnog naloga dobavljaču izdajemo **narudžbenicu**. Izdavanje narudžbenice zaključuje postupak naručivanja.

Dobavljanje

U ugovoru o kupnji ili narudžbenici definiramo rok, mjesto i način dobavljanja materijala.

Moramo znati da za kupca, dobavljanje materijala još ne znači njegovo preuzimanje u svoje zalihe. Dobavljanje je samo događaj kada dobavljač kupcu preda materijal. To je pravni posao kod kojeg na kupca prelazi odgovornost za postupanje s materijalom.

Zbog toga dobavljanje još nije formalni razlog za knjiženje zalihe materijala u poslovnim knjigama. Dokument koji prati dobavljanje je **dostavnica**, koja obično ne sadržava vrijednost pošiljke i jednake jedinice mjere kao kada se materijal prati kod kupca.

Zato je dobavljanje samo čin, a dostavnica dokument koji dokazuje da je dobavljač naručitelju dostavio pošiljku.

Preuzimanje

Materijal se evidentira u poslovnim knjigama kao zaliha ili trošak tek nakon što se materijal preuzme.

Preuzimanje se obično izvrši u isto vrijeme kada i dobavljanje. Zato se u praksi dobavljanje obično izjednačuje s preuzimanjem.

Preuzimanje je proces u kojem provjeravamo količinu i kvalitetu dobavljenog materijala.

U okviru preuzimanja definiramo količine u jedinicama pod kojim ih vodimo u zalihama, i vrijednost preuzetog materijala. U praksi vrijednost preuzetog materijala prenosimo iz nabavnog naloga i prilagođavamo je glede na preuzetu količinu i kvalitetu.

Nakon što je preuzimanje zaključeno, izrađujemo **prijemnicu** materijala, koja je knjigovodstveni dokument i osnova za evidentiranje poslovnog događaja u poslovnim knjigama.

Preuzimanje materijala je **prvi poslovni događaj** u fazi nabavke koji evidentiramo u poslovnim knjigama.

Primjer evidentiranja preuzimanja materijala u vlastitom skladištu

224 – Krat. obv. (dugovi) za nenaplaćenu robu i usluge

<hr/>	
(1)	100

310 – Zalihe sirovina i materijala u skladištu

<hr/>	
(1)	100

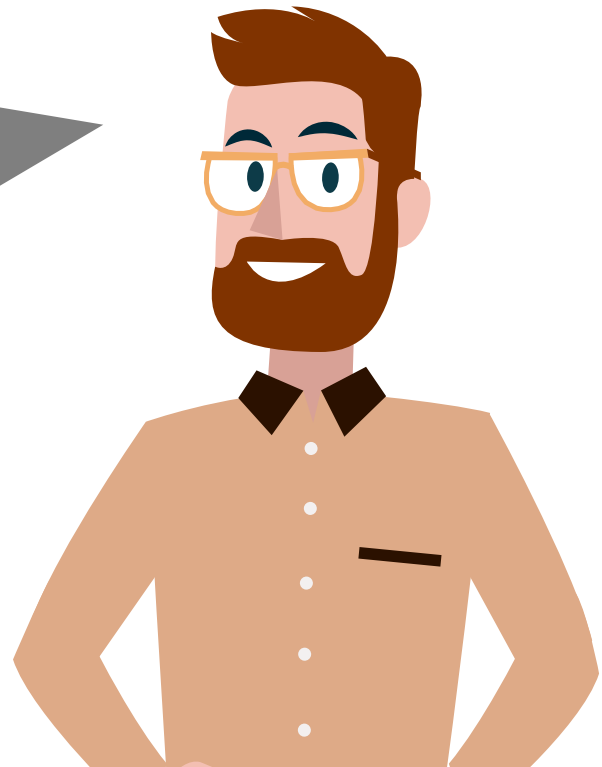
Prijemnica je dokument na čijem osnovu evidentiramo preuzimanja!

Primanje računa

Dobavljač šalje račun na osnovu dobavljanja materijala.

Primljeni račun za kupca predstavlja obvezu prema dobavljaču, a ujedno i vrijednost materijala prema računima dobavljača.

Račun ne utječe na kretanje materijala.

Primjer evidentiranja primljenog računa za materijal

300 – Vrijednost sirovina i materijala prema obračunu dobavljača

(1a) 100

220 – Krat. obv. (dugovi) do dobavljača u državi

(1) 122

160 – Krat. potr. za ulazni PDV

(1b) 22

Materijal smo već mogli potrošiti i proizvode prodati.

Obračun nabavke

Obračun nabavke materijala omogućuje usporedbu vrijednosti primljenog materijala s primljenim računima.

On predstavlja pouzdan i učinkovit mehanizam nadzora usklađenosti preuzimanja materijala i obveza koje slijede iz računa.

Na osnovu obračuna nabavke materijala vršimo usporedbu između evidencija o primljenom materijalu i evidencija o obvezama prema računima za taj materijal. Kod nabavki velikih količina često se može desiti da u zalihu primite manje materijala nego što je bilo obračunato.

Događa se i to da su iznosi na računima viši nego što je bilo dogovoreno s dobavljačem.

Na osnovu obračuna nabavke iz računovodstvenih evidencija moguće je u svakom trenutku dobiti informacije o neskladnosti između preuzimanja materijala i primljenim računima za ta preuzimanja.

Primjer obračuna nabavke materijala

309 – Obračun nabavke sirovina i materijala

	(1)	100

224 – Krat. obv. (dugovi) za nenaplaćenu robu i usluge

(1)	100	(ps)	100

Ako dođe do razlike, prenosimo je neposredno u rashode.

Plaćanje

Nabavku materijala završavamo s plaćanjem računa. Plaćanje zatvara obvezu do dobavljača. To je čin s kojim obično nitko nema problema.

Plaćanjem primljenih računa za nabavljeni materijal zaokružujemo nabavku uz uvjet da smo primili sav naručeni materijal i sve račune za njega.

Primjer plaćanja računa

110 – Novč. sredstva na računima, osim deviznih

	(1)	122

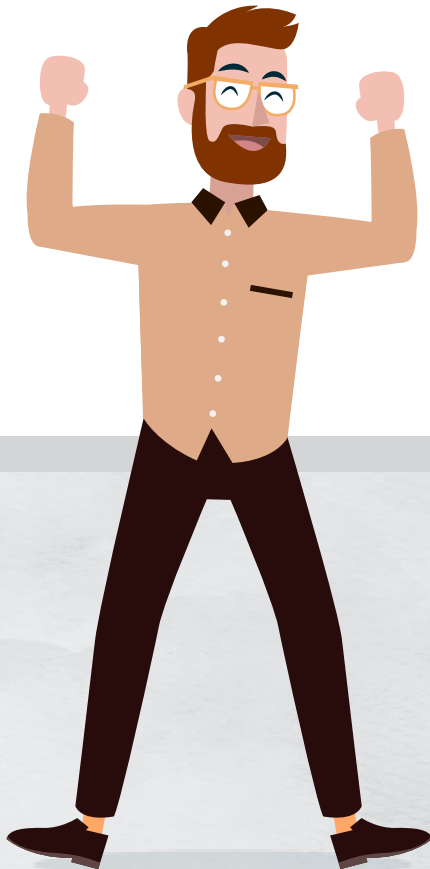
220 – Krat. obv. (dugovi) do dobavljača u državi i usluge

(1)	122	

Sve poslovne događaje na taj način smo evidentirali tako da su povezani s procesom nabavke materijala.

Usput možemo pratiti sve moguće otklone, od materijala koji nije dobavljen do grešaka u primljenim računima ili kod plaćanja.

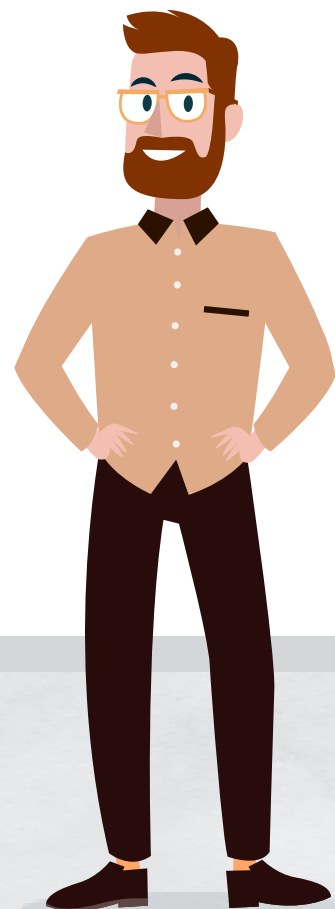
Sada zaista mogu samo pritisnuti „ENTER“ i sve iziđe van samo od sebe!

Račun nije osnova za knjiženje primitka materijala.

Prijemnica je knjigovodstveni dokument na osnovu kojeg evidentiramo primitak materijala.

Preuzimanje je prvi poslovni događaj kod nabavke koji se unosi u poslovne knjige.

Zapamtite!

[Želim savjetovanje
s Tomažom](#)

Mag. Tomaž Glažar

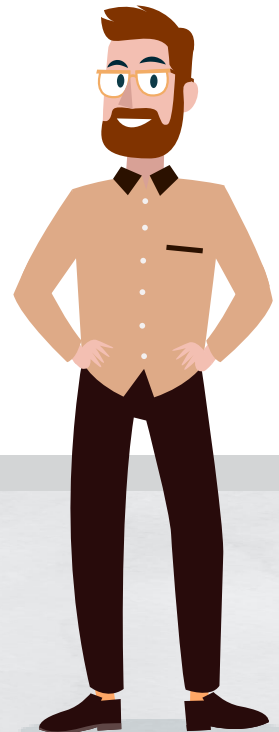
Diplomirao je i završio znanstveni magistarski studij na Ekonomskom fakultetu u Ljubljani.

Redovno je zaposleni viši predavač na Visokoj školi za računovodstvo i financije. Više od

desetljeće i pol proučava rješenja za knjigovodstveno praćenje zaliha koja omogućuju kvalitetne računovodstvene informacije.

Savjetuje proizvodne tvrtke u oblikovanju modela za knjigovodstveno praćenje zaliha i proizvodnje. Svoje znanje prenosi u praksu i kao mentor računovođama u proizvodnim tvrtkama.

Ako ne znate gdje
započeti, pozovite
Tomaža u svoju tvrtku.
Zna što radi.

Visoka škola za računovodstvo i financije travanj 2020

Izjava o ograničenju odgovornosti

VŠR je pripremila ovaj dokument samo kao vodič u razumijevanju sadržaja, a ne kao glavni izvor informacija namijenjenih donošenju konačnih poslovnih odluka ili tumačenju postojećeg sadržaja. Za ostale naputke i detaljniji uvid u ovu problematiku, savjetujemo da se posavjetujete sa stručnjacima.